

การพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
ของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน จังหวัดสระบุรี

วสันต์ ศรีสะอาด

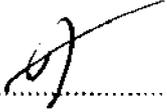
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด
พลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน จังหวัดสระบุรี เสนอโดย จำสับเอกรสันต์
ศรีสอาด เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์
การพัฒนา

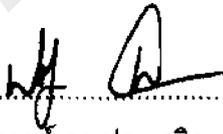

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา

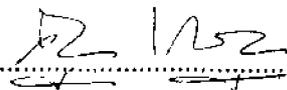
(นายตระกูล จันทสุนทร)

วันที่ 6 เดือน มิถุนายน พ.ศ.2552

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาสัก เตชะขันหมาก)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เรือนนະการ)

.....กรรมการ
(ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร. แสน สมนึก)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากร โรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ เรือนนระการ ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ
ชื่อนักศึกษา	วสันต์ ศรีสอาด
สาขาวิชา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน โดยใช้การวิจัยและพัฒนาในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนา คือ บุคลากรของโรงพยาบาลที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้จำนวน 40 คน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 15 คน โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนา ระยะที่ 2) การแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนา การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา และระยะที่ 3) การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน โดยใช้กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เป็นกรอบการวิจัย ประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน 2) เจตคติเกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างประหยัด และ 3) พฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้า

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน พบว่า บุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้ามากกว่าร้อยละ 90 บุคลากรยังมีเจตคติต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าอีกหลายประเด็นที่อยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ 1) การประหยัดพลังงานไฟฟ้าควรทำเฉพาะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น ส่วนภาคที่อยู่อาศัยและราชการไม่จำเป็น 2) ไม่จำเป็นต้องประหยัดพลังงานไฟฟ้าในโรงพยาบาลเพราะถือว่าเป็นของส่วนรวม 3) การประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังไม่ถึงเวลาที่จะต้องทำอย่างเร่งด่วน 4) ความสะดวกสบายในชีวิตจะลดลงมากถ้ามีการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด และบุคลากรที่มีพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าอยู่ระดับต่ำ ได้แก่ การเลือกใช้และการปฏิบัติตนในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ไม่ถูกต้อง

2. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน ประกอบด้วย 1) จัดการอบรมให้ความรู้ 2) รณรงค์การประหยัดพลังงาน

3) กำหนดผู้รับผิดชอบในการควบคุมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า 4) กำหนดมาตรการการประหยัดพลังงานไฟฟ้า 5) การปรับเปลี่ยนสายไฟ หลอดไฟฟ้า และแยกมิเตอร์ภายในอาคาร

3. การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน ดำเนินการดังนี้ 1) จัดการอบรมให้ความรู้ให้กับบุคลากรของโรงพยาบาลหนองโดน เข้าร่วมกิจกรรมการอบรมความรู้ในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และการเลือกซื้ออุปกรณ์ไฟฟ้าที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 92.50 2) ทุกกลุ่มและฝ่ายต่างๆ ในโรงพยาบาลหนองโดน ดำเนินการรณรงค์การประหยัดพลังงานไฟฟ้าเป็นประจำทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 100 3) ทุกกลุ่มและฝ่ายต่างๆ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 100 4) โรงพยาบาลหนองโดนดำเนินการกำหนดมาตรการประหยัดพลังงานไฟฟ้า จำนวน 1 ฉบับ 5) ปรับเปลี่ยนสายไฟฟ้าในส่วนที่ชำรุดทุกจุด 6) ปรับเปลี่ยนหลอดไฟฟ้าตามจุดจ่ายกระแสไฟฟ้าทุกจุด 7) ติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้าตามอาคารผู้ป่วยทุกจุด 8) ปรับการจ่ายกระแสไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น

Thesis Title	The Development of the Personnel's Electricity Saving Behavior, the Nong Don Hospital, Saraburi Province
Thesis Advisors	Asst. Prof. Dr. Prasert Rueannakarn Dr. Suphot Koedsuwan
Name	Wasan Srisa-ad
Concentration	Development Strategy
Academic Year	2008

ABSTRACT

The purpose of this study was to develop the personnel's electricity saving behavior at the Nong Don Hospital. This study was a participatory action research focused on two groups of people - 40 hospital personnel and 15 involved people. The research was run into 3 stages: first, studying the present condition, problems and developmental needs of the behavior; second, investigating the ways and methods for development as well as the indicators used for showing the developmental achievement; third, developing the personnel's electricity saving behavior at the hospital. The research framework pointed to personnel's knowledge, attitude, and behavior of electricity saving.

The results were as follows:

1. in the present condition, most of the hospital personnel had the knowledge more than 90%. However, their attitudes on using electricity were rated at a low level as follows: 1) they thought that electricity saving should be done in only private business and industrial sections it, however, did not need to be done in housing and bureau sections. 2) They believed they did not need to save any electricity in the hospital because it belonged to public. 3) It was not the time to save immediately. 4) They felt inconvenient and uncomfortable for their ways of life if electricity saving policy was activated. Also, the low level-rated behaviors of electricity saving were their incorrect selections and uses of electrical machines.

2. the ways and methods for the development were 5 means as follows: 1) disseminating this knowledge to the personnel through seminars, 2) promoting the criteria of electricity saving, 3) identifying a leader who managed the criteria, 4) setting

the regulations of electricity saving, and 5) changing wires and bulbs and separate the electric meters in the buildings.

3. the development of electricity saving behavior at the hospital was organized into 7 means: 1) the hospital provided personnel the workshop seminars about how to save electricity and purchase appropriate electrical machines (92.50%). 2) Everyone followed the criteria every month (100%). 3) Each department determined a responsible person (100%). 4) The hospital wrote an instruction of electricity saving. 5) The hospital changed all damaged wires. 6) The hospital changed all bulbs. 7) The hospital installed electric meters in every building. 8) The hospital supplied electricity when necessary.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีจากการให้ความช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาสัก เตชะชั้นหมาก ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ เรือนนภาร ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แพทย์หญิง ศิริรัตน์ วรรณศิริ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหนองโดน ดร. แสน สมนึก ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่าน ที่ประสาทวิชาความรู้ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดนทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการทำวิจัยในพื้นที่ และที่สำคัญเพื่อนร่วมรุ่นยุทธศาสตร์การพัฒนา รุ่นที่ 5 ทุกคนที่ให้การช่วยเหลือและชี้แนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้โดยตลอด ขอขอบคุณภรรยาและบุตร ที่คอยให้กำลังใจตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา จนทำให้ประสบความสำเร็จทุกประการ

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องสักการะแด่คุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาสั่งสอนและให้ความรู้แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

วสันต์ ศรีสอาด

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัย.....	6
กรอบการวิจัยและพัฒนา.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
บริบทของโรงพยาบาลหนองโดน.....	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ.....	23
แนวคิดในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า.....	29
มาตรการหรือนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องในเรื่องการประหยัดพลังงาน.....	36
แนวทางการประหยัดพลังงานสำหรับอาคารสำนักงาน.....	40
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	54
บทที่ 3 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี.....	65
คำถามการวิจัย.....	65
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	65
กรอบการวิจัย.....	66
วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ผลการวิจัย.....	68

บทที่ 4 แนวทางและวิธีการพัฒนาและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาพฤติกรรม การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอ หนองโดน จังหวัดสระบุรี.....	79
คำถามการวิจัย.....	79
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	79
วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
ผลการวิจัย.....	81
บทที่ 5 การพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาล หนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี.....	86
คำถามการวิจัยและพัฒนา.....	86
วัตถุประสงค์ของการวิจัยและพัฒนา.....	86
วิธีการดำเนินการวิจัยและพัฒนา.....	87
ผลการวิจัย.....	88
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	96
สรุปการวิจัย.....	96
อภิปรายผลการวิจัย.....	99
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	102
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	108
ภาคผนวก ข โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ.....	117
ภาคผนวก ค นโยบายและมาตรการประหยัดพลังงาน.....	122
ภาคผนวก ง ภาพกิจกรรม.....	125
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	129
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	131
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	134

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1	ปัจจัยที่สร้างความพึงพอใจ และปัจจัยที่สร้างความไม่พึงพอใจ..... 57
ตาราง 2	ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากร โรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี..... 71
ตาราง 3	เจตคติเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี..... 72
ตาราง 4	พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรในโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี..... 74
ตาราง 5	สรุปสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน..... 76
ตาราง 6	การแสวงหาแนวทาง วิธีการ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาการประหยัดพลังงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน..... 83
ตาราง 7	แนวทางการพัฒนา ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ และผลการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน..... 95

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา.....	6
ภาพ 2 ความแตกต่างระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเองและความคาดหวังผลที่จะ เกิดขึ้น.....	10
ภาพ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผล เกี่ยวกับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น.....	10
ภาพ 4 ความสัมพันธ์ของผู้ร่วมกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	60

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี